

Robbert Huijsman

Senior manager Kwaliteit & Innovatie bij de divisie Zorg & Gezondheid van Achmea en hoogleraar Management & Organisatie van de Ouderenzorg bij het instituut Beleid & Management Gezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Nationaal Informatie Akkoord op basis van BETTER+F

Transparantie van geleverde kwaliteit is cruciaal voor een goed rollenspel in de zorg. Verzekerden c.q. cliënten hebben behoefte aan keuze- en kwaliteitsinformatie. Zorgaanbieders willen hun kwaliteit meten, verbeteren en ‘verkopen’. Zorgverzekeraars hebben kwaliteitsinformatie nodig om te kunnen inkopen op volume, prijs én kwaliteit. En allerlei toezichthouders hebben informatie nodig voor hun publieke taken.

Inmiddels zijn er meer dan vijftig landelijke kwaliteitsregistraties waaraan jaarlijks vele tientallen miljoenen worden uitgegeven. Tot nu toe vindt er nog weinig afstemming plaats tussen deze registraties. Hierdoor zijn verschillende visies, werkwijzen en informatiemodellen ontstaan. Veel informatie uit de registraties komt (nog) niet beschikbaar voor verzekeren, verzekeraars of overheidsinstanties. Dat is eigenlijk wel bijzonder, want dit alles wordt grotendeels uit zorgpremies betaald. Het ligt dus voor de hand om kwaliteitsregistraties als ‘open data’ publiek te ontsluiten.

Transparantie van kwaliteit wordt bereikt met een goede mix van proces-, structuur- en uitkomstindicatoren. Voor patiënten zijn vooral uitkomstindicatoren van belang, ontwikkeld vanuit hun perspectief. Maar ook procesindicatoren over de workflow van de behandeling of het zorgtraject zijn zeer relevant. Daarnaast helpen procesindicatoren bijvoorbeeld op het gebied van patiënt empowerment en op zelfmanagement mede de uitkomst te bepalen. Deze indicatoren moeten zonder extra registratiewerk zo veel mogelijk automatisch zijn te herleiden uit bronregistraties. Dat leidt tot lagere administratieve lasten en hogere betrouwbaarheid, maar vergt standaardisatie van bronregistraties en de uitvraag daarvan.

Het wordt derhalve hoog tijd voor een nationaal, sectoroverstijgend informatieconvenant tussen cliëntenorganisaties, zorgverzekeraars en overheden (ook gemeenten in het kader van de Wmo!). Om zo’n convenant richting te geven is een acroniem ontwikkeld voor vorm-, proces- en financieringsvereisten: BETTER+F. Dit staat voor Beheer, Eindresultaat, Toegang, Taal, Eenvoud, Regie en Financiering. Deze onderdelen voor goede informatiegovernance licht ik kort toe.

Onder Beheer vallen de hele logistieke operatie van data-transfer en -opslag, kwaliteitsborging van data en systeem, onderhoud en nieuwe releases, borging van privacy en andere wettelijke vereisten, data-analyse, ontsluiting en rapportage (benchmark). Eindresultaat staat voor de doelen die worden beoogd met een registratie. Bij elke registratie dienen partijen consensus te hebben over de doelen en behoeften van de betrokken partijen. Eenduidige Taal vergt nationale afspraken over uniforme vastlegging en uitwisseling van kwaliteitsinfor-

matie op basis van (inter)nationale standaarden voor terminologieën (o.a. SNOMED CT, LOINC, NIC en NOC) en classificaties (zoals ICD, ICPC). Voorts zijn technische afspraken nodig over de ICT-standaarden die uitwisseling van data tussen verschillende systemen mogelijk moeten maken.

Toegang tot kwaliteitsregistraties vergt steeds afweging van belangen. Aan de ene kant geldt het private belang van individuen en organisaties om hun privacy te borgen en misbruik te voorkomen. Aan de andere kant geldt het publieke belang van zorgverbetering, keuzebepaling door patiënten en inkoop van de zorg. Een registratie zal erkend moeten worden door het College Bescherming Persoonsgegevens. Een nationale handreiking over informatiegebruik kan richtlijnen geven over welke informatie, onder welke voorwaarden, door welke partijen opgeslagen, beheerd, verwerkt en gepubliceerd mag worden. Eenvoud van ontwerp, uitwerking en procedures om informatie af te leiden uit registraties is essentieel om draagvlak en duurzaamheid van landelijke kwaliteitsregistraties te borgen bij professionals, patiënten, toezichthouders en financiers. Alleen dan zijn ook stappen te zetten in terugdringing van de administratieve belasting bij professionals en zorgaanbieders, van de vele rapportage- en verantwoordingslijnen en andere vormen van bureaucratie en uiteindelijk ook van de beheers- en organisatiekosten. Eenvoud zal ook bijdragen aan snellere feedbackloops vanuit registraties, waardoor de kwaliteits- en verbetercyclus in het primaire proces sneller en beter gaat verlopen.

Heldere Regie over zorginformatiesystemen vergt eveneens afspraken. Er zou een Nationaal Regisseur Informatiebeleid Zorg moeten komen, ondersteund door het Kwaliteitsinstituut i.o. en Nictiz. In samenspraak met alle zorgpartijen stelt deze regisseur een meerjarenagenda voor kwaliteitsregistraties vast. Daarin staat bijvoorbeeld welke meetinstrumenten en indicatoren worden opgeleverd, door welke organisaties en wanneer. Ten slotte gaat BETTER+F ook over de Financiering van kwaliteitsregisters, vanaf bronregistratie tot analyses en rapportages. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de ontwikkelfase (meer projectgewijs, volgens de meerjarenagenda) en een goed geborgde uitvoeringsfase. Dan pas kan de financiering goed worden gekoppeld aan de directe cliëntenzorg, bijvoorbeeld via de DOT/DBC-financiering van ziekenhuiszorg.

Als alle zorgpartijen de spelregels van BETTER+F omarmen, kunnen kwaliteitsregistraties op een gestandaardiseerde wijze zorgen voor effectieve transparantie van de geleverde zorgkwaliteit. Van levensbelang voor een houdbaar zorgstelsel!